

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑

เรื่อง “สำนวนไทยใจชื่นชม (๒)”

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ผู้สอน ครูธีระพล แก้วคำจันทร์

ครูวรรณรี วุ่นนุรักษ์

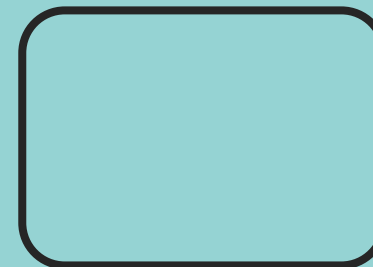

คำไทยใช้ให้ถูก

๑.

กระที

๒.

กะที

คำไทยใช้ให้ถูก

กะทิ

[กะ-ทิ] หมายถึง

- ๑) (น.) น้ำที่คั้นจากมะพร้าวขูดโดยเจือน้ำบ้างเล็กน้อย.
- ๒) (ว.) โดยปริยายหมายความว่า ที่เก่งหรือดีเด่นเป็นพิเศษ เรียกว่า หัวกะทิ

ทบทวน

ความรู้เดิม

กิจกรรม “ต่อสำนวน”

- ๑) ครูปลายทางแจกบัตรคำให้นักเรียนกลุ่มละ ๑ ชุด
- ๒) นักเรียนนำบัตรคำที่ได้มาต่อเป็นสำนวนไทย
- ๓) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอธิบายความหมายสำนวน

๑ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายของสำนวนที่เป็นสุภาษิตได้
๒. ค้นหาความหมายของสำนวนที่เป็นสุภาษิตได้
๓. เห็นคุณค่าของการใช้สำนวนให้ตรงความหมาย

เพิ่มเติม

ความรู้ใหม่

สำนวนไทยแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท

สำนวนที่เป็นสุภาพ

สำนวนที่เป็นคำพังเพย

แพ้วเป็นพระชนะเป็นมาร

ไก่อวมเพราะชน
คนงวมเพราะแต่ง

๑) แพ้เป็นพระชนะเป็นมาร

เป็นสำนวนที่เป็นสุภาษิต มีลักษณะเป็นข้อความสั้น ๆ กะทัดรัด แต่มีความหมายชัดเจนลึกซึ้ง มีคติสอนใจ หรือความจริงเกี่ยวกับความคิด และแนวปฏิบัติ

๒) ไก่งามเพราะชน คนงามเพราะแต่ง

เป็นสำนวนที่เป็นคำพังเพย มีลักษณะคล้ายสุภาษิต และเกือบเป็นสุภาษิต แต่ไม่ได้สอนใจหรือให้ความจริงที่สามารถพิสูจน์ได้โดยตรง เป็นคำกล่าวที่มีลักษณะตีชม ตักเตือน แสดงความเห็นอยู่ในตัว

อภิปรายเพิ่มเติมความรู้

สำนวนไทยที่เป็นสุภาพและสำนวนไทย
ที่เป็นคำพังเพยมีลักษณะคล้ายคลึงกันจนแยก
ไม่ออก หรือบางทีก็ตีความเป็นได้ทั้งสุภาพและ
คำพังเพย แต่สิ่งสำคัญที่ควรศึกษาคือเนื้อหาที่เป็น
คำสอนในสำนวน

ตัวอย่างสำนวนที่เป็นสุภาษิต

๑) “ปากเป็นเอกเลขเป็นโท” หมายถึง

ก. การพูดจาและการคิดคำนวณนั้นสำคัญ

ข. ความดีย่อมชนะความชั่ว

ค. สั่งสอนคนที่มีวิชาความรู้มากกว่า

ตัวอย่างสำนวนที่เป็นสุภาษิต

๒) “สอนหนังสือสั่งฆราวาส” หมายถึง

- ก. อย่าขัดขวางในสิ่งที่เป็นอันตราย
- ข. การทำความดีโดยไม่มีใครเห็น
- ค. สั่งสอนคนที่มีวิชาความรู้มากกว่า

ตัวอย่างสำนวนที่เป็นสุภาษิต

๓) “กงเกวียนกำเกวียน” หมายถึง

ก. การลงทุนลงแรงมากแต่ได้ผลลัพธ์ไม่คุ้มค่า

ข. ทำแก่เขาอย่างไร อาจจะถูกทำในทำนองเดียวกันอย่างนั้นบ้าง

ค. อย่าขัดขวางในสิ่งที่เป็นอันตราย

ตัวอย่างสำนวนที่เป็นสุภาษิต

๔) “ธรรมะย่อมชนะอธรรม” หมายถึง

- ก. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
- ข. ช้าเต็มเมื่อผู้อื่นเพื่องพลง
- ค. ความดีย่อมชนะความชั่ว

ตัวอย่างสำนวนที่เป็นสุภาษิต

๕) “ได้ทีขี่แพะไล่” หมายถึง

- ก. รู้จักพิจารณาการเลือกคู่ครอง
- ข. ซ้ำเติมเมื่อผู้อื่นเพลี่ยงพล้ำลง
- ค. การรู้จักแต่งตัวให้ดูดี ต้องรู้จักปรุงแต่ง

ของฝากจากครู

ให้หนูคนเก่ง

ของฝากจากครูให้หนูคนเก่ง

บทบาทครูปลายทาง

๑. ครูแจกใบงานที่ ๗ เรื่อง สุภาชิตไทย
๒. ครูอธิบายขั้นตอนการทำใบงานเพิ่มเติม
๓. ครูสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมและบันทึกผล

บทบาทนักเรียน

๑. นักเรียนฟังคำชี้แจงการทำใบงานที่ ๗ เรื่อง สุภาชิตไทย
๒. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมใบงานที่ ๗ เรื่อง สุภาชิตไทย

ของฝากจากครูให้หนูคนเก่ง

ใบงานที่ ๗ เรื่อง สุภาชิตไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนค้นหาความหมายจากคำสุภาชิตที่กำหนดให้

๑. คบคนพาลพาลพาไปหาผิด คบบัณฑิตบัณฑิตพาไปหาผล
๒. เข้าเมืองตาหลิ่วต้องหลิ่วตาตาม
๓. ซ้ำ ๆ ได้พร้าวเล่มงาม
๔. ชิงสุกก่อนห้าม
๕. ธรรมะย่อมชนะอธรรม

สรุป

บทเรียน

๑.

คบคนพาลพาลพาไปหาผิด คบบัณฑิตบัณฑิตพาไปหาผล

หมายถึง คบคนชั่ว คนชั่วยกชักพาเราให้พลอยทำชั่วไปด้วย
ถ้าคบคนดีมีความรู้ก็ทำให้เราได้ผลดี หรือได้รับความรู้
ไปด้วย

๒.

เข้าเมืองตาหลิ่วต้องหลิ่วตาตาม

หมายถึง ไปที่ไหนเขาประพฤติอย่างไรก็ประพฤติ
ตามเขาไปด้วย อย่าไปประพฤติขัดแย้งกับเขา

๓.

ช้า ๆ ได้พร้าเล่มงาม

หมายถึง การทำอะไรสักอย่างหนึ่งถ้ามุ่งจะให้ได้
ประโยชน์สมบูรณ์ ก็ต้องทำด้วยความรอบคอบ
ไม่ต้องรีบร้อนจนเกินไปนัก แต่ไม่ได้หมายความว่า
จะให้ทำช้า ๆ จนเสียการงาน

๕.

ชิงสุกก่อนห่าม

หมายถึง การทำอะไรก็ตามที่ข้ามขั้นตอน หรือยังไม่ถึงเวลาแต่ชิงทำไปก่อน จะเกิดความเสียหายได้
ควรรอให้ถึงเวลาดีกว่า

๕.

ธรรมะย่อมชนะอธรรม

หมายถึง ความดีย่อมชนะความชั่ว

คำถามสรุปบทเรียน

จำนวนที่เป็นสุภาชิตมีลักษณะอย่างไร

เป็นข้อความสั้น ๆ กะทัดรัด แต่มีความหมายชัดเจนลึกซึ้ง
มีคติสอนใจ หรือความจริงเกี่ยวกับความคิด และแนวปฏิบัติ

สิ่งที่โรงเรียนปลายทางต้องเตรียม

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

๑. ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง สุภาชิตคำพังเพย
๒. ใบงานที่ ๘ เรื่อง คำพังเพย

บทเรียนครั้งต่อไป

“สำนวนไทยใจชื่นชม (๓)”

รายวิชาภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

